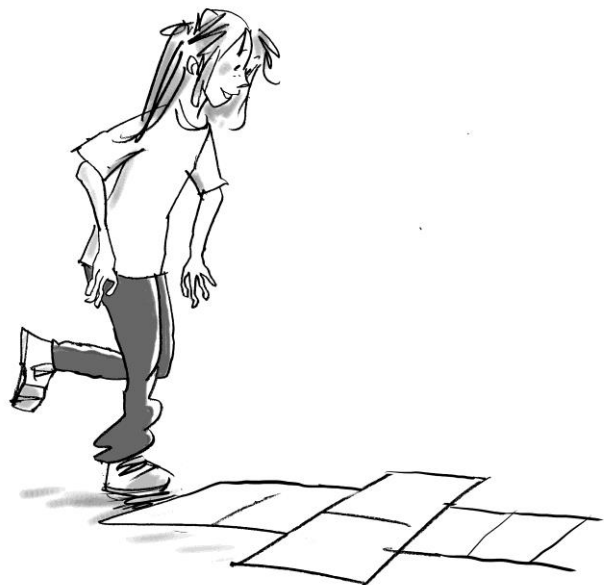

Årsmøde 2019

Ergoterapifagligt Selskab børn og unge & Dansk Selskab for Pædiatrisk Fysioterapi
28.-29. marts 2019 på Scandic Hotel i Kolding.

Oversigt over parallelle sessioner

Oversigt over parallelle sessioner

Bemærk, at der i oversigten i nogle tilfælde anvendes forkortede titler.

Torsdag		Fredag	
Parallelle sessioner 1 Session 1-6	Parallelle sessioner 2 Session 7-12	Parallelle sessioner 3 Session 13-18	Parallelle sessioner 4 Session 19-24
<p>Præsentationer "Projekter"</p> <p>1. Projekt "Selvhjulpøenhed og selvregulering fra børnehave til skole"</p> <p>2. Tværfaglig udviklingsprojekt i PPR Aalborg rettet mod ængstelige og angstede børn i skolen.</p>	<p>Præsentationer "Skolen"</p> <p>1. "Jeg har også noget at sige"</p> <p>2. Vredeshåndtering – en tværfaglig PPR-indsats i folkeskolen med fokus på at understøtte inklusion.</p>	<p>Workshop "TrasMo"</p> <p>TrasMo, Tidlig registrering af sansemotoriske færdigheder. Om redskabet og erfaringer fra praksis.</p>	<p>Præsentationer "Nyfødte og palliation"</p> <p>1. Erkendelse af udviklingsforstyrrelser hos nyfødte og spædbørn.</p> <p>2. FamilieFOKUS – palliation for børn og unge og deres familier.</p>
<p>Præsentationer "Skolen"</p> <p>1. Sanseprofilen af børn i den danske folkeskole</p> <p>2. Effekten af sport og cykling til skole på eksekutive funktioner hos børn i 1.klasse.</p>	<p>Præsentationer "Tidlig"</p> <p>1. Tidlig opsporing og tidlig indsats: motorik og bevægelse for børn</p> <p>2. Udvikling af et forældrebaseret screeningsværktøj til identificering af motorisk usikre børn.</p>	<p>Workshop "AIMS & Bayley"</p> <p>Intro til AIMS og Bayley.</p>	<p>Workshop "Ergoterapi"</p> <p>Ergoterapeut undersøgelse og træning med børn med multiple funktionsnedsættelse.</p>
<p>Præsentationer "Målemetoder"</p> <p>1. Validering af spørgeskemaet ABILHAND-kids</p> <p>2. Undersøgelse af pålidelighed og præcision ved ledmåling med goniometer og smartphone.</p>	<p>Præsentationer "Motivation"</p> <p>1. Fysisk bevægelse for alle børn i Folkeskolen</p> <p>2. Træning med udgangspunkt i barnets initiativer.</p>	<p>Workshop "Grafisk facilitering"</p> <p>Kollegial vidensdeling i form af intro til brug af Grafisk Facilitering i de ergo- og fysioterapeutiske indsatser.</p>	<p>Workshop "Sanser og yoga"</p> <p>Sanser og yoga for børn med multiple funktionsnedsættelser.</p>
<p>Workshop "Åbent hus"</p> <p>Åbent hus tilbud - børn 0 år til skolestart</p>	<p>Workshop "Oralmotorik"</p> <p>Etablering af oralmotorisk team i Gentofte</p>	<p>Workshop "Neurodynamik"</p> <p>Integration af Neurodynamisk Mobilisering i hverdagen for børn med multiple funktionsnedsættelser</p>	<p>Workshop "Favorit side"</p> <p>En praktisk og manuel tilgang til babyer med favoritside</p>
<p>Workshop "MiniNOK"</p> <p>MiniNOK – Nærvær, Opmærksomhed og Krop</p>	<p>Workshop "Balance"</p> <p>Balancetest til børn, findes de?</p>	<p>Workshop "Plagio Cephali"</p> <p>Plagio Cephali – faglig debat om indsats, indsatsbehov, samt gensidig orientering</p>	<p>Workshop "Spisning"</p> <p>Nervesystemets betydning for trivsel - med særligt fokus på spisning</p>
<p>Workshop "Vejledning"</p> <p>Hvorfor er det så svært at forstå?</p>	<p>Workshop "Forfatter"</p> <p>Fra Praktiker til forfatter - Overvejelser og erfaringer ved at skrive en fagbog</p>	<p>Workshop "Bevægelse"</p> <p>Børn og Bevægelseskultur, Københavns Kommune</p>	<p>Workshop "SPM"</p> <p>Datadrevet intervention gennem anvendelse af Sensory Processing Measure (SPM) og Quick Tips</p>

Parallelle sessioner

Oversigt over parallelle sessioner	2
Session 1 Præsentationer	5
Projekt "Selvhjulpethed og selvregulering fra børnehave til skole" (1)	5
Tværfagligt udviklingsprojekt i PPR Aalborg rettet mod ængstelige og angstede børn i skolen (2).....	6
Session 2 Præsentationer	7
Sanseprofilen af børn i den Danske folkeskole (1).....	7
Effekten af sport og cykling til skole på eksekutive funktioner hos børn i 1.klasse (2)	8
Session 3 Præsentationer	9
Validering af spørgeskemaet ABILHAND-kids (1).....	9
Undersøgelse af pålidelighed og præcision ved ledmåling med goniometer og en smartphonebaseret applikation ved børn med cerebral parese (2).....	10
Session 4 Workshop	11
Åbent hus tilbud - børn 0 år til skolestart	11
Session 5 Workshop	12
MiniNOK – Nærvær, Opmærksomhed og Krop	12
Session 6 Workshop	13
Hvorfor er det så svært at forstå?.....	13
Session 7 Præsentationer	14
"Jeg har også noget at sige" (1).....	14
Vredeshåndtering – en tværfaglig PPR-indsats i folkeskolen med fokus på at understøtte inklusion (2)..	15
Session 8 Præsentationer	16
Tidlig opsporing og tidlig indsats – motorik og bevægelse for børn 0-10 år – 2 årigt projekt i Favrskov Kommune (1).....	16
Udvikling af et forældrebasert screeningsværktøj til identificering af motorisk usikre børn som en del af indskolingsundersøgelsen – i teori og praksis (2).	17
Session 9 Præsentationer	18
Fysisk bevægelse for alle børn i Folkeskolen (1)	18
Træning med udgangspunkt i barnets initiativer (2)	19
Session 10 Workshop	20
Etablering af oralmotorisk team i Gentofte	20
Session 11 Workshop	21
Balancetest til børn, findes de? - Processen mod at anvende evidens til at systematisere observation af børns balance	21
Session 12 Workshop	22
Fra Praktiker til forfatter - Overvejelser og erfaringer ved at skrive en fagbog.....	22
Session 13 Workshop	23
TrasMo, Tidlig registrering af sansemotoriske færdigheder. Om redskabet og erfaringer fra praksis	23
Session 14 Workshop	24
Intro til AIMS og Bayley.....	24
Session 15 Workshop	25
Kollegial vidensdeling i form af intro til brug af Grafisk Facilitering i de ergo- og fysioterapeutiske indsatser.....	25

Session 16 Workshop	26
Integration af Neurodynamisk Mobilisering i hverdagen for børn med multiple funktionsnedsættelser .	26
Session 17 Workshop	27
Plagio Cephalo – faglig debat om indsats, indsatsbehov, samt gensidig orientering om hvilke tilbud har vi til målgruppen rundt om i Danmark?.....	27
Session 18 Workshop	28
Børn og Bevægelseskultur, Københavns Kommune	28
Session 19 Præsentationer	29
Erkendelse af udviklingsforstyrrelser hos nyfødte og spædbørn (1)	29
FamilieFOKUS – palliation for børn og unge og deres familier (2).....	30
Session 20 Workshop	31
Ergoterapeutisk undersøgelse og træning med børn med multiple funktionsnedsættelse.....	31
Session 21 Workshop	32
Sanser og yoga for børn med multiple funktionsnedsættelser	32
Session 22 Workshop	33
En praktisk og manuel tilgang til babyer med favoritside.....	33
Session 23 Workshop	34
Nervesystemets betydning for trivsel - med særligt fokus på spisning	34
Session 24 - Workshop	35
Datadrevet intervention gennem anvendelse af Sensory Processing Measure (SPM) og interventions guiden Quick Tips	35

Kontaktpersoner er markeret med *

Session 1 Præsentationer

Projekt "Selvhjulpenhed og selvregulering fra børnehave til skole" (1)

Lene Juul Larsen, Anette Christoffersen, Pi Klinkvort*

Ergo- og fysioterapien, PPR Svendborg

Baggrund og formål

Vi vil gerne præsentere vores projekt "Selvhjulpenhed og selvregulering fra børnehave til skole" idet vi tænker at overgangen fra børnehave til skole er en landsdækkende udfordring. Projektet har haft til formål, sammen med de involverede parter, at optimere overgangen og børnenes deltagelses forudsætninger i 0. klasse.

Præsentationen

Projektet har til formål at styrke samarbejdet mellem forældre og personale samt mellem personalet i hhv. børnehave og børnehaveklasse. Sammen har vi været nysgerrige på, hvilke faktorer der spiller ind for at øge børns selvhjulpenhed og evne til selvregulering, samt hvad der skal til for at understøtte børnenes selvhjulpenhed og evne til selvregulering både i hjemmet og i overgangen mellem dagtilbud og skole. Særligt samarbejdet mellem de fagprofessionelle har været i fokus i projektet. Problemstillingen er undersøgt via interview med forældre, børn samt personale fra hhv. børnehave og skole. Derudover har der været afholdt en temaften med oplæg til forældre og personale omkring børnenes forudsætninger for at deltage i 0. klasse. Endvidere er der afholdt sparring med personalet med udgangspunkt i observationer med fokus på tilpasning af omgivelserne.

Tværfagligt udviklingsprojekt i PPR Aalborg rettet mod ængstelige og angst børn i skolen (2)

Tanja Friis Sørensen*

PPR Aalborg kommune.

Baggrund og formål

PPR Aalborg blev fra jan. 2018 bevilliget penge til en ekstra indsats til børn og unge med angst/ængstelig adfærd. Formålet for os i projektgruppen var at finde og afprøve tværfaglige (psykolog og fysioterapeutiske) interventioner på følgende 3 niveauer: forebyggende, foregribende og indgribende. Alle indsatser med det formål at hjælpe børn og unge samt de voksne i barnets/den unges nærmiljø til bedre at håndtere angst og ængstelig adfærd.

Præsentationen

Vi er en projekt/arbejdsgruppen bestående af 4 psykologer og en fysioterapeut, som fra marts til juni 2018 har arbejdet en dag om ugen med projektet. Vi skal de næste 3 år arbejde med de interventioner, vi har fundet frem til i projektperioden.

Jeg har som fysioterapeut stået for at få den sundhedsfaglige vinkel på børn og unge, med angst/ængstelig adfærd, i spil. Hvordan vi som fysioterapeuter kan supplere den kognitive vinkel, som psykologerne arbejder ud fra i f.eks. koncepter som Cool-kids og Chilled. Jeg har i projektet bl.a. været en del af Chilled forløb, hvor jeg har undervist de unge og deres forældre i, hvad der sker med kroppen, når man har angst, og hvad man kan gøre for at berolige kroppen igen. Vi har holdt oplæg for forældre om, hvad angst er, at det er en naturlig del af barnets udvikling, hvordan man hjælper et barn der har angst samt hvordan man gør børn mere robuste.

Jeg vil via mit oplæg gerne opfordre andre til at sætte deres viden i spil i samarbejde med psykologer, samt fortælle om, hvordan jeg har arbejdet med børnene og de unge.

Min teoretiske baggrund er til dels litteratur fra psykologernes verden, samt inspiration fra bl.a. fysioterapeut Pernille Thomsen som bl.a. har skrevet "Du skal huske at fodre din søhest".

Session 2 Præsentationer

Sanseprofilen af børn i den Danske folkeskole (1)

Ann Natasja Nielsen*

Syddansk Universitet

Baggrund og formål

Undersøgelser indikerer, at børn med sensory processing (SP) vanskeligheder har begrænset deltagelse og glæde i daglige aktiviteter, hjemme og i skole. Dette kan påvirke deres evne til at lære af undervisningen i skolen. Formålet med projektet var at undersøge og beskrive udbredelsen af danske skolebørn, der kan have SP-vanskeligheder og undersøge mulige co – faktorer.

Præsentationen

Metode: Undersøgelsen var en tværsnitsundersøgelse, hvor forældre til 1721 folkeskole børn i alderen 5-11 år (45,54% piger, 53,22% drenge), besvarede et spørgeskema med screeningsredskabet Short Sensory Profile (SSP) og demografiske spørgsmål vedrørende deres børn.

Resultater: 21,3% af børnene havde en samlet SSP score, der indikerer SP-vanskeligheder. En signifikant højere procentdel af drenge end piger havde en SSP-score, der indikerede SP-vanskeligheder, 24,24% drenge og 17,85% piger ($p = <0,001$). Der var ingen til ringe sammenhæng mellem SSP score og de demografiske inkluderet i denne undersøgelse ($P 0,01 - <0,001$).

Konklusion: Undersøgelsen viste at en relativ høj procentdel af børnene i den danske folkeskole kunne have SP-vanskeligheder, hvilket kan påvirke deres muligheder for at deltage i betydningsfulde aktiviteter.

Implikationer: Et fokus på SP i folkeskolen kan være til gavn for børnenes evne til at deltage i og lære fra undervisningen i folkeskolen.

Effekten af sport og cykling til skole på eksekutive funktioner hos børn i 1.klasse (2)

Gitte Meilandt Siersbæk*

Gittes Børnefysioterapi/Exercise Epidemiology – RICH, Syddansk Universitet

Baggrund og formål

Stillesiddende adfærd, uden for skoletiden, er stigende blandt børn. Hvad betyder det for deres kognitive funktioner? I projektet her ses på hvad børnene dyrker af sport i fritiden? Hvor tit dyrker de sport? Og cykler de til og fra skole? Disse svar sammenholdes med tests af deres eksekutive funktioner.

Præsentationen

Data til projektet er udtrukket fra Mona Have Nielsens PhD. Count on your body (2017), hvor hun fandt at interventionen "Aktiv matematik", hvor man bruger kroppen til at indlære matematik, signifikant forbedrede elevernes matematikresultater. Men den fysiske aktivitet der foregår uden for skoletiden, også har en betydning?

Fysisk aktivitet er målt via forældrebesvarelser per sms vedr. deltagelse i sport (hvilken og hvor ofte) uden for skoletiden og cykling til/fra skole. Accelerometerdata er indsamlet ved baseline og endline. Eksekutive funktioner er målt via en modificeret Flanker test og BRIEF spørgeskema. Da projektet, ved denne ansøgning, stadig er i sin indledende fase med analyse foreligger endnu ingen resultater. Resultater forventes offentliggjort i 2019.

Session 3 Præsentationer

Validering af spørgeskemaet ABILHAND-kids (1)

Alice Ørts Hansen, Helle S Poulsen*

Rehabiliteringsafdelingen, Odense Universitetshospital

Baggrund og formål

Aktuelt findes der ikke noget standardiseret dansk måleredskab, som ud fra et forældre/barn perspektiv undersøger evnen til at udføre daglige aktiviteter med hænderne – hos børn med cerebral parese. Formål: At oversætte og validere spørgeskemaet ABILHAND-kids

Præsentationen

Projekt: Det drejer sig om et valideringsprojekt, som aktuelt er i gang. Vi vil gerne præsentere projektet samt status for, hvor langt vi er kommet ved årsmødets afholdelse.

Materiale: ABILHAND-Kids et valid og reliabelt spørgeskema, som måler, hvor let eller svært barnet med cerebral parese har ved at udføre manuelle aktiviteter. Aldersgruppen er 6-15 år. ABILHAND-kids består af 21 spørgsmål, som forældrene udfylder.

Metode: Metoden oversættelse med tilbage-oversættelse (Beaton et al 2000 SPINE) er anvendt ved spørgeskemaets sproglige validering. 13 børn/forældre har deltaget i kognitive interviews, hvor spørgeskemaet er testet for forståelse, kultureltilpasning og indholdsvaliditet hos målgruppen. Aktuelt er dataindsamlingen til den psykometriske validering af spørgeskemaet i gang. Herved skal spørgeskemaet udfyldes af ca. 250 forældre, hvilket forventes afsluttet ved årsskiftet 2019. Herefter udføres statistisk analyse, hvor reliabiliteten testes med Intra class correlation coefficient og Cronback alpha og dimentionaliteten (hvorvidt den danske version er unidimensionel som originalen) testes med confirmatory faktoranalyse efterfulgt af Rasch analyse. Et advisory board bestående af 6 kommunale ergoterapeuter indgår som sparringspartnere for projektgruppen under hele valideringsprocessen.

Resultater: Spørgeskemaet er sprogligt valideret. Resultatet af den psykometriske validering forventes afsluttet på tidspunktet for årsmødet.

Perspektivering: Når den danske version af spørgeskemaet er udviklet, forventes det tilgængeligt for klinikere i en elektronisk version.

Undersøgelse af pålidelighed og præcision ved ledmåling med goniometer og en smartphonebaseret applikation ved børn med cerebral parese (2)

Mette Johansen*, Jeanette Kristensen, Pia Gartner Nielsen,

Aalborg Universitetshospital

Baggrund og formål

Ledmåling anvendes til monitorering af ledbevægelighed ved børn med cerebral parese. Ved undersøgelse af ledbevægelighed anvendes ofte et goniometer eller øjenudmåling.

Formålet med studiet er at undersøge om et goniometer er pålideligt, samt om en smartphonebaseret app er pålidelig og præcis sammenlignet med et goniometer ved børn med cerebral parese.

Præsentationen

Der er inkluderet 50 børn med CP i alderen 4-15 år fra Børneafdelingen, Neuropædiatrisk Team på Aalborg Universitetshospital.

Alle børn har fået foretaget tre ledmålinger og billedetagning med en smartphonebaseret applikation af henholdsvis det ene ankel-, knæ- og hoftelid. En kamerabaseret applikation til iPhone/Ipad/Ipod Dr. Goniometer er udviklet til at tage billeder i de udgangsstillinger, hvor ledmålingen skal udføres. Herefter foretager en fagperson (læge, fys- eller ergo) udmålingen på billedet. I projektet udføres ledmålingen af to testere med assistance fra en tredje person. Testerne er blindede fra egne og hinandens resultater.

Alle børn er testede og data er ved at blive analyseret. Det forventes at dataanalyse er færdig i oktober, artikelskrivning påbegyndes efterår 2018 og projektet således kan præsenteres på årsmødet 28.-29. marts 2019.

Session 4 Workshop

Åbent hus tilbud - børn 0 år til skolestart

Birte Filstrup*, Ann Ulriksen

BørnefamilieEnheden Næstved kommune

Baggrund og formål

Vores baggrund for at oprette dette tilbud, var en meget lang venteliste. Vi oplevede stor frustration hos de voksne omkring børnene, som ønskede at kunne hjælpe børnene hurtigere.

Præsentationen

Målgruppe - børn til Åben hus.

- Børn med lettere motoriske- og sensoriske vanskeligheder
- Forsinket motorisk udvikling.
- Asymmetri af kraniet og / eller i kroppen
- Mistanke om hypermobilitet
- Mistanke om platfodethed.

Metode:

- To timer 1 x mdl. i vores lokaler.
- "først til mølle"
- Tid pr. barn ca. 15-30 min.
- Varetages i fællesskab af fysio- og ergoterapeuter

7 års erfaring med Åbent hus tilbud, har gjort at vores venteliste er blevet reduceret, vores indsats starter tidligere, og vi oplever stor tilfredshed hos brugerne.

Session 5 Workshop

MiniNOK – Nærvær, Opmærksomhed og Krop

Mona Miche*, *Hans Godske*

Pædagogik og Undervisning, Esbjerg kommune

Baggrund og formål

Læringsforløbet Nærvær, Opmærksomhed og Krop, MiniNOK tilbydes som et forebyggende tiltag for børn i børnehaven. Tiltaget foregår i partnerskab med pædagogerne i børnehaven.

MiniNOK lægger vægt på at vedligeholde, udvikle og kvalificere det, barnet allerede kan i forhold til selvomsorg og empati, evnen til at få øje på andre børn - og deres kvaliteter og forskelligheder - og være i samspil med andre børn. Forløbet har fokus på barnets kendskab til, viden om og fornemmelse for selvregulering, forstået som at kunne bringe sig selv i tilpas kropslig ro, i tilpas stilhed og med en tilpas grad af opmærksomhed i forhold til en given situation.

Præsentationen

MiniNok tilfører barnet og de voksne viden om, kendskab til og afprøvning af metoder rettet mod:

- Barnets indre verden, som er barnets indre ro, følelser og sansninger
- Barnets ydre verden, som er egen krop og fornemmelsen af egen krop.
- Barnets evne til nærvær og fokuseret opmærksomhed over tid.
- De voksnes muligheder for at få øje på sig selv som rollemodel i at skabe ro i løbet af børnehavedagen, og metoder til at guide børnene til at trække sig tilbage til sig selv og have opmærksomhed på sig selv og egen krop.

Børnefysioterapeuterne Mona Miche og Hans Godske, Pædagogik og Undervisning, Esbjerg kommune har udviklet læringsforløbet MiniNOK. Begge er uddannede som Mindfulness Mentorer for børn, baseret på Mindfulness Based Stress Reduction (MBSR) og Mindfulness instruktører for voksne, baseret på Mindfulness Based Cognitive Therapy (MBCR).

Session 6 Workshop

Hvorfor er det så svært at forstå?

Lene Meldgaard Christensen, Louise Gram Madsen*, Rikke Klint

Fysioterapien, Stensagerskolen

Baggrund og formål

Hvem har ikke oplevet at rive sig i håret, når en kollega ikke følger en vejledning, et godt råd eller en aftale?

Formålet med workshoppen er at inspirere deltagerne til at reflektere over, hvad der skal til, for at fysioterapeutens viden kan skabe læring på tværs af faggrupper.

Præsentationen

I den danske folkeskole tales der i disse år meget om synlig læring. Som fysioterapeut ansat på en specialskole er vi løbende involveret i at lave læringsmål for eleverne og i at benytte refleksionsredskaber som del af arbejdet med synlig læring. Men er vi egentligt bevidste om, at vi i samme proces ofte også opstiller læringsmål for vores kolleger?

'Hvorfor er det så svært at forstå?' er et praksisnært og erfaringsbaseret oplæg, der har fokus på den fysioterapeutiske vejledning. For har måden, vi vejleder på, betydning for den synlige læring hos det pædagogiske personale?

Der vil undervejs være tid til fælles refleksion over egen praksis, hvor relevant refleksionsmodel samt taxonomiskema inddrages.

På Stensagerskolen samarbejder og videndeler vi med mange faggrupper for at gøre eleverne så dygtige, som de kan. Det kan være en udfordring, da vi taler forskellige sprog. Vi er som fysioterapeuter derfor optagede af, hvordan vores faglige viden bedst muligt kan omsættes til handling i det miljø, hvor eleven færdes til daglig.

Workshoppen vil indeholde overvejelser om:

- Hvordan, hvornår og hvorfor lykkes vi (ikke) i vores rolle som vejledere blandt pædagogisk personale på en specialskole?
- Hvordan gør vi vores vejledning meningsfuld, begribelig og håndterbar for ikke sundhedsfagligt personale?
- Hvordan håndterer vi de barrierer for læring, der kan være hos det pædagogiske personale? Og giver vi tilstrækkelig plads til de synspunkter, der kommer den anden vej?

Session 7 Præsentationer

"Jeg har også noget at sige" (1)

Annette Fløistrup*, Ingelise Rosenstand

Sundhedsfremme og Trivsel, Hillerød kommune

Baggrund og formål

Vi har som fysioterapeuter på en specialskole for elever med generelle indlæringsvanskeligheder gennem de seneste 10 år arbejdet med Familie Centreret Praksis (FCP). Vores praksis har været, at forældrene er talerør for deres barn, men som barn/ung har man ret til at blive inddraget i beslutninger, som vedrører ens eget liv. Vi ønsker derfor at spørge den unge selv, da børn med handicap skal inddrages i beslutninger, der vedrører dem selv under hensyntagen til alder og modenhed.

Præsentationen

Formålet med casen er at undersøge:

- om der er forskel på, hvilke aktivitetsproblematikker der udvælges af den unge og hans mor
- om medinddragelse i udvælgelse af aktiviteter skaber sammenhæng (sense of coherence) og giver motivation for den unge

- COPM interview med den unge og hans mor i hjemmet, der scores på tilfredshed og udførelse
- Wong Baker ansigt skala, hvor den unge scorer med tal fra 1-10 på sin talecomputer
- Sammen laves handleplan med mål og plan for de udvalgte aktivitetsproblematikker for en to mdrs. indsatsperiode
- Evaluering efter to mdr.

Resultatet peger på at den unge og hans mor udvælger aktivitetsproblematikker, der er forskellige fra hinanden og at den unge efter indsatsen scorer højere på både udførelse og tilfredshed i den aktivitetsproblematik, han selv har valgt.

Vredeshåndtering – en tværfaglig PPR-indsats i folkeskolen med fokus på at understøtte inklusion (2)

Henriette Bottos*, Karin Larsen, Elena Semenishina

Center for Børne- og Ungerådgivning, PPR, Ballerup Kommune

Baggrund og formål

Kom og få inspiration til en anden måde at samarbejde om inklusionsopgaven i folkeskolen.

I efteråret 2018 søsætter og afprøver en ergoterapeut, en psykolog og en pædagogisk vejleder fra PPR i Ballerup Kommune et Minidiamant-forløb i en almen 3. klasse.

Minidiamanten er et klassebaseret undervisningsforløb i vredeshåndtering og fællesskab målrettet børn i indskolingsalderen. Minidiamanten er udviklet af Maria Dressler og Camilla Obel – læs mere på www.diamantforlobet.dk.

Præsentationen

Præsentationen vil tage udgangspunkt i vores erfaringer fra et Minidiamant-forløb.

- Baggrunden for indsatsen.
- Kort intro til Minidiamanten – form og metoder.
- Samarbejde med klassens lærere og pædagogisk leder af indskolingen.
- Tre PPR-faggrupper samarbejde i en skolekontekst.
- Indsatsens effekt.

Session 8 Præsentationer

Motorisk screening og efterfølgende indsats kan gøres på mange måder i forskellige kommunale kontekster. Vi vil fortælle om forskellige metodevalg og udvikling fra projekter til implementeret praksis. Denne præsentation rummer to forskellige måder at gøre det på i henholdsvis Favrskov og i Skanderborg Kommune. Vi vil gerne i dialog med andre terapeuter om motorisk screening.

Tidlig opsporing og tidlig indsats – motorik og bevægelse for børn 0-10 år – 2 årigt projekt i Favrskov Kommune (1).

Louise Lynggaard*, *Rikke Randrup Skåning*
PPR – Specialrådgivning Favrskov Kommune.

Baggrund og formål

Undersøgelser viser at der er bemærkninger til motorikken hos op i mod 15-25 % af børn i Danmark.

Det er i Favrskov Kommune lykket at skabe et sammenhængende og tværgående projekt hvor børn i alderen 0-10 år screenes og tilbydes indsats, hvis de har motoriske udfordringer.

Præsentationen

Vi ønsker at præsentere, hvordan projektet er opstået i Favrskov Kommune, ved at vokse "nedefra" og sat i gang uden der er budgetteret med ekstra midler til det og samtidig har fået stor politisk opmærksomhed.

Herunder formål med projektet, projektgruppe, fysioterapeutens rolle, valg af screeningsmetoder, afholdte temadage for medarbejderne og foreløbige resultater.

Vi vil desuden medbringe det brochure materiale, der er blevet udarbejdet til personale og forældre ifm. projektet.

Med en systematisk og koordineret tilgang, foretager personalet i sundhedsplejen, dagtilbud, førskole og 1. klasse en motorisk screening af alle børn og tilbyder en indsats til de børn, som har motoriske udfordringer. Projektet forløber i hele 2018 og 2019. Herefter evaluering og videre tiltag.

Projektet indeholder dels en afdækning/erfaringsopsamling af børnenes motoriske kompetencer, samt et pædagogisk redskab til personalet til screening og vurdering i rød, gul og grøn position. Redskabet skal hjælpe til at øge opmærksomheden på motorik og bevægelse samt give det pædagogiske personale øgede kompetencer til at se og vurdere børnenes motoriske behov samt hvornår der er brug for ekstra indsats

Statistik og projekt data:

To motoriske fokuspunkter i sundhedsplejen - Rambøll motorik 2 år, 4 år og førskole (der måles på 6 temaer, herunder også bevægeglæde) – MUGI i 1. klasse (kendt fra bl.a. Bunkeflo-studiet)

Data fra 1.01.18 – 1.03.19 (midtvejsevaluering)

Det kunne være interessant at skabe mulighed for at få snakket om, hvordan man gør i andre kommuner, sammenligne og debattere resultater samt mulige årsager og løsninger. Fx miljø og omgivers betydning for børns bevægeglæde og motoriske læring.

Udvikling af et forældrebaseret screeningsværktøj til identificering af motorisk usikre børn som en del af indskolingsundersøgelsen – i teori og praksis (2).

Merete Randel Pedersen*, Maja Wolf

Sundhedstjenesten, Børn og Unge, Skanderborg Kommune

Baggrund og formål

Vi har i samarbejde med kandidatstuderende valideret et spørgeskema til forældre, der kortlægger evt. motorisk usikkerhed hos børn i 0. klasse.

Præsentationen

Vi har i samarbejde med kandidatstuderende valideret et spørgeskema til forældre, der kortlægger evt. motorisk usikkerhed hos børn i 0.klasse.

- Udvikling fra idé til valideret elektronisk spørgeskema.
- Hvordan foregår det i praksis.

Samarbejde med speciale-kandidatstuderende, sundhedsplejersker og it-afdeling.

Projektets titel er: "Udvikling af et forældrebaseret screeningsværktøj til identificering af motorisk usikre børn som en del af indskolingsundersøgelsen. Et metodeudviklingsprojekt i en kommune i Danmark".

Session 9 Præsentationer

Fysisk bevægelse for alle børn i Folkeskolen (1)

Hanne Christensen*

Børn & Unge Skanderborg Kommune

Baggrund og formål

Baggrund er mit master speciale, som omhandler folkeskolereformens krav om 45 minutters daglig bevægelse, og med fokus på de børn, som er motorisk udfordrede. Projektet omhandler børn på en almindelig folkeskole, hvor der inkluderes flere børn med forskellige udfordringer, herunder også motoriske. Hvordan gribes opgaven an, og hvordan kan vi som terapeuter imødekomme dette set fra vores faglighed.

Præsentationen

Præsentationen omhandler et studie om folkeskolereformens krav om 45 minutters daglig bevægelse, som udøves på en skole, og hvor der er fokus på de børn, som er motorisk udfordrede. Målet har været at undersøge hvordan en lærer og en pædagog håndterer og oplever opgaven med kravet om fysisk bevægelse til børn med motoriske udfordringer – og hvilke muligheder og udfordringer de ser i lyset af at udvikle området. Dertil har målet været at belyse, hvordan der kan angives mulige veje til udvikling af området.

Dataindsamlingen bestod af deltagerobservationer og semistrukturerede interviews af lærer og pædagog. Undersøgelsen viser, at der gennemføres fysisk bevægelse til børn i folkeskolen, men med begrænset fokus på inkludering af børn med motoriske udfordringer. Lærer og pædagog er sammen om opgaven, men samarbejdet består især af koordinering og planlægning af aktiviteter, hvor organisering er styret ud fra interesse og erfaringer mere end bevidst professionsmæssig organisering.

Overordnet angives positive muligheder for fysisk bevægelse i skolen. Der er dog udfordringer i, at der er stor variation i udførelsen, hvilket tilskrives en kombination af de professionelles kompetencemæssige forudsætninger, engagement og en åben rammesætning. Dertil ses udfordringer i håndteringen af de særligt motorisk udfordrede børn, hvor der efterspørges yderligere kompetencer – både gennem kompetenceudvikling og gennem inddragelse af specialiserede professioner.

Studiet viser, at fysisk bevægelse og de motorisk udfordrede børn kan ses gennem en forståelse af rammer for aktiviteterne, de som udfører opgaven og deres samarbejde. Studiet viser mangel på didaktisk fokus på mål og børnene læringsforudsætninger, hvorfor indhold og læringsproces styres af de professionelles idéer til aktiviteter. Dertil er der manglende kompetencer og utydelig professionsidentitet til fysisk bevægelse. Studiet beskriver tre mulige udviklingsveje:

- 1) Fokus på professioner og individer, hvor der gennem kompetenceudvikling og bearbejdning af identitet skabes bedre grundlag for det didaktiske arbejde,
- 2) Styrket samarbejde med andre professioner, hvor faglighed, fælles mål og opgaveløsningen samskaber ny praksis og udvikling af de professionelles identitet og
- 3) Bearbejdning af rammerne – særligt de organisatoriske, som en forudsætning for bedre samarbejde

Træning med udgangspunkt i barnets initiativer (2)

Marianne Kousgård Pedersen*

PPS, Billund Kommune

Baggrund og formål

Præsentationen vil indeholde refleksioner over egen rolle i træningsseancer med børn. Når jeg mit fysioterapeutiske mål, når jeg slipper kontrollen og hvilke sidegevinster får jeg med?

Præsentationen

I forbindelse med deltagelse på et diplom modul "Leg, læring og kreativitet" (aug-okt. '18) er jeg blevet optaget af, at afprøve, hvordan træningen med børn kan blive mere legende? Hvilke knapper kan vi skrue på? Hvordan kan jeg bruge mine erfaringer i det tværfaglige samarbejde?

Der bruges video til at observere i forbindelse med PD modulet

Teori om leg, læring og kreativitet

Hvad giver den nye viden os som faggruppe af tanker i forhold til vejledning til forældre og pædagoger?

Session 10 Workshop

Etablering af oralmotorisk team i Gentofte

Vibeke Forchhammer*, Nadia Kücükıldiz, Mette Christensen, Maj-Brit Beckerlee, Liv Helledi Nielsen

Børneterapien Gentofte

Baggrund og formål

Børn med oralmotoriske vanskeligheder har ofte en tværfaglig problematik hvor en koordineret indsats er vigtig. I Oralmotorisk team laver vi fælles undersøgelse af barnet og behandling tværfagligt.

Præsentationen

Vi ønsker at fortælle om vores projekt "Etablering af Oralmotorisk Team i Gentofte", samt belyse vores arbejde gennem nogle cases.

Teamet er tværsektorielt og bestående af:

- Specialtandlæge fra tandplejen.
- Talepædagog fra PPR
- Ergoterapeuter fra Børneterapien
- Fysioterapeut fra Børneterapien.

Teamet arbejder tværfagligt efter Castillo Morales Konceptet, der er helheds orienteret og tager udgangspunkt i hele barnets motoriske og sensoriske udvikling. De forskellige faggruppers bidrag i det tværfaglige samarbejde, er centralt i analysen af evnen til at kommunikere, sutte, synke og tygge.

Vi slutter oplægget med at vise eksempler på vores arbejde.

Session 11 Workshop

Balancetest til børn, findes de? - Processen mod at anvende evidens til at systematisere observation af børns balance

Mariann K. Wowern, Tina Borg Bruun*

PPR Frederiksberg

Baggrund og formål

I praksis møder vi børn der er udfordret i forhold til balance og postural kontrol. For at kvalificere undersøgelsen og vurderingen af barnets udfordringer, igangsatte vi en faglig proces mod at udvikle et nyt arbejdsredskab på baggrund af de bedst tilgængelige måleredskaber til afdækning af børns balance. Emnet handler om processen på tværs af ergo og fysioterapifaget i forhold til at indhente evidens til at støtte op om og revurderer den undersøgelsespraksis vi allerede anvender. Dette med henblik på at udarbejde et observationsredskab til brug i praksis der undersøger barnets balance.

Præsentationen

Baggrund, Et litteraturstudie publiceret i FysioScience 2017,¹ viser at der mangler måleredskaber i forhold til vurdering af den stående balance hos børn, og som inkluderer samtlige komponenter som definerer balance og postural kontrol. På den baggrund startede vi i det tværprofessionelle samarbejde (ergo- og fysioterapeutgruppen) en proces i forhold til at udvikle et arbejdsredskab der kunne støtte op om vores kliniske praksis, ved at inddrage 3 opmærksomhedspunkter som supplement til de standardiseret test vi allerede anvendte.

I forhold til begrebet "Balance" afsatte vi en faglig dag hvor vi kunne fordybe os i begrebet, eksempelvis om vi forstår det samme på tværs af fag, og om en opdeling af den traditionelle definition af statisk og dynamisk balance stadig er gældende. Vi tog teoretisk afsæt i vægtmodellen af Uffe Læssøe, 2017, og satte fokus på de balancetest vi allerede anvendte og orienterede os indenfor emnet motoriske kontrol og balance hvor vi oplevede, at der manglede måleredskaber.

Formålet var at udvikle et arbejdsredskab der vha. 3 opmærksomhedspunkter kvalificerede klinisk praksis, i forhold til vurdering af barnets balance. Teoretisk baggrund: For at opnå en systematik i den kliniske undersøgelse af et barns balance og posturale kontrol inddrog vi udvalgte kapitler fra Læssøes bog;² Fra teorien blev der udvalgt følgende emner; balanceforudsætninger, balancekrav, observerbare præstationer, og posturale kontrolstrategier.

Efter begrebsafklaring og fælles refleksion fremkom flere emner som vi arbejdede videre med i praksis.

Erfaringer: Det er en kontinuerlig proces at udvikle klinisk praksis. Vi har rammesat faglig tid til at indgå i en fortløbende klinisk ræsonneringsproces, hvor vi har mulighed for at reflektere systematisk med den hensigt at guide vores praktiske handlinger³.

Perspektiver: Det er vores forhåbning at vi kommer frem til 3 væsentlige opmærksomhedspunkter vi kan tage udgangspunkt i når vi undersøger et barns balance.

---

¹ FysioScience 10 dec. 2017, "Mangler ved balancemåling .....børn"

² Læssøe, Uffe: Balance, postural kontrol, 2017

³ Præstegaard, Jeanette: " Den kliniske ræsonneringsproces i relation til fysioterapi til børn" Pædiatrisk Fysioterapi, 2013

Session 12 Workshop

Fra Praktiker til forfatter - Overvejelser og erfaringer ved at skrive en fagbog

Connie Nissen*

sansemotorik.dk

Baggrund og formål

Jeg ønsker at videregive de overvejelser og erfaringer, jeg har mødt i den proces der er gået fra tanker om en fagbog til udgivelsen af bogen. Herunder overvejelser om målgruppe, fagligt niveau, struktur samt planlægning af tid i forhold til øvrige arbejdsopgaver.

Præsentationen

Hør om tilblivelsen af bogen "Sansemotorik og Samspil. Forstå børn, der er svære at forstå" og om valg af bogens emner blandt andre muligheder. Hør om prioritering af det altid følsomme tidsforbrug og om den indre kamp om selvværdet og hør om hvordan det – trods alt – kan gøres lettere, i en travl hverdag, at skrive en faglig artikel eller en bog.

Mine erfaringer gennem 28 år som privat praktiserende ergoterapeut for børn og unge, vil jeg inddrage i mit oplæg sammenholdt med mine faglige erfaringer om skriveprocessen.

Det er mit ønske at give inspiration til andre, der har bare en lille lyst til at formidle erfaringer fra det faglige arbejde ud til en større kreds af interesserede.

Det er også mit ønske at andre ikke skal lave de samme fejlskud, som jeg gjorde undervejs.

Session 13 Workshop

TrasMo, Tidlig registrering af sansemotoriske færdigheder. Om redskabet og erfaringer fra praksis

Birte Engmann*

...

Baggrund og formål

TrasMO er et observationsredskab til brug på daginstitutionsområdet. Det kan anvendes fra 11/2 til 6 år. TrasMo blev udgivet i 2011 og digitaliseret i 2017.

TrasMo identificerer børn med behov for indsats omkring udvikling af sansemotoriske færdigheder.

På workshoppen præsenteres redskabet og der bliver mulighed for at stille spørgsmål og diskutere erfaringer.

Præsentationen

TrasMo bygger på en ergoterapeutisk model for aktivitet og deltagelse, samt teorier om motorisk læring og sanseintegration. Redskabet består af en manual og et registreringskema. Det indeholder 8 områder og er det inddelt i 3 aldersgrupper.

Registreringskemaet giver en visualisering af barnets ressourcer og udfordringer på de 8 områder. Ved brug af TrasMO understøttes refleksion i det pædagogiske team og det tværfaglige samarbejde, samt opstilling af mål og planlægning af indsats på det sansemotoriske område.

TrasMO kan anvendes til forældresamtaler og giver visuelt overblik over barnets ressourcer og udfordringer på en række områder relateret til sansemotoriske færdigheder.

Der vil blive en kort gennemgang af det teoretiske grundlag for TrasMo, udviklingsprocessen, validitet og reliabilitet.

Redskabets områder og registreringsmåde gennemgås og illustreres med cases.

Brugen af TrasMo i forhold til Den styrkede Pædagogiske Læreplan på dagtilbudsområdet skitseres. Derudover inddrages erfaringer fra egen praksis og indsamlet fra andre kommuner.

Workshoppen afsluttes med diskussion, udveksling af erfaringer og mulighed for at stille spørgsmål.

Session 14 Workshop

Intro til AIMS og Bayley

Beate Hovman Hansen*, *Charlotte Korshøj*

Furesø Kommune, Rudersdal Kommune

Baggrund og formål

Med henblik på bedst mulig *praksis* / intervention er det vigtigt at vi gør brug af test i vores daglige praksis.

Præsentationen

Vores oplæg giver en kort intro til 2 spædbørnstest med henblik på at udbrede kendskabet til disse 2 tests og få folk til at gøre sig nogle overvejelser om testning generelt.

Session 15 Workshop

Kollegial vidensdeling i form af intro til brug af Grafisk Facilitering i de ergo- og fysioterapeutiske indsatser.

Malene Munch Fabricius*

Børneterapien Odense Kommune

Baggrund og formål

Grafisk facilitering er en metode, hvor man gennem brug af enkle tegnetudier kan skabe et visuelt og sprogligt fælles fokus, som kan benyttes ved såvel mødefacilitering, styring af diverse processer, målsætningsarbejde med forældre og børn samt ved udfærdigelse af træningsprogrammer og vejledningsparapirer.

Præsentationen

Workshoppen er tænkt, som en praktisk erfaringsudveksling og appetitvækker, hvor deltagerne vil blive introduceret til metoden Grafisk Facilitering gennem interaktiv undervisning. De vil kort høre om, hvilke fordele der kan være ved at benytte GF, og herefter vil de selv være aktive under hele forløbet, hvor de kommer til at arbejde med, hvordan man på en meget enkel måde kan tegne såvel mennesker, lokationer, visualiserer processer, tale, tanker, stemninger, ikoner og symboler]. Sprog skaber virkelighed, men det talte sprog er også væk, når det først er sagt. Ved hjælp af GF kan man skabe et visuelt fælles fokus, hvor deltagerne har mulighed for at få et fælles materiale, som skabes undervejs på mødet og under samtalen. Man får tid til at reflekterer, mens der tegnes, og det man er blevet enige om, kan ses og gemmes. Ideer og beslutninger fastholdes. GF kan bruges i mange forskellige sammenhænge, og det er kun fantasien og kreativiteten, som sætter grænser. GF er så enkelt at bruge, at alle kan lære det, og man kan gå hjem og bruge det med det samme. Hvis man så får lyst til mere, er der gode kurser at deltage i.

Session 16 Workshop

Integration af Neurodynamisk Mobilisering i hverdagen for børn med multiple funktionsnedsættelser

Nete S. Wellendorf*

Kirkebækskolen

Baggrund og formål

Vi har igennem de sidste 10 år arbejdet målrettet med at integrere neurodynamisk tankegang i vores fysioterapeutiske praksis til børn med multiple funktionsnedsættelser. I takt med at vores viden og erfaring har udviklet sig, er vi blevet mere og mere opmærksomme på at tænke neurodynamisk mobilisering i dagligdagens aktiviteter, så børnene mobiliseres og trænes så meget som muligt i meningsgivende aktiviteter, hvor andre faggrupper også kan overtage og være med til at vedligeholde børnenes nervevævs mobilitet.

Børnegruppen vi tager udgangspunkt i har et GMFCS niveau svarende til IV og V.

Formålet med workshoppen er at give et indblik i, hvordan man i hverdagen kan arbejde målrettet med neurodynamik. Børnegruppen har store motoriske udfordringer og neurodynamikken kan bruges som redskab til at vedligeholde og forbedre barnets funktionsniveau.

Præsentationen

Workshoppen vil starte med et kort teoretisk oplæg omkring neurodynamik og hvordan vi bruger det i hverdagen.

Det er nødvendigt med et dynamisk nervesystem, for at vi mennesker kan bevæge os så hurtigt sikkert og økonomisk som muligt. Det betyder, at nervevævet skal kunne forlænge sig i forhold til bevægelser eller en ændret kroppsstilling. Er man begrænset i at bevæge sig, og dermed holde sit nervevæv og omkringliggende strukturer mobilt, er der blandt andet risiko for, at der opstår kontrakturer og bevægeindskrænkninger.

Workshoppen vil have fokus på aktiv og passiv mobilisering af såvel columna som resten af det perifere nervesystem. Ved hjælp af video og billeder vil vi lægge op til diskussion og erfaringsudveksling i forhold til bevægeanalyser og stillingsanalyser, hvor hypoteser gennemgås i forhold til manglende bevægekomponenter. Herefter diskussion af hvordan man så kan vælge at indtænke neurodynamisk mobilisering i barnets egenbevægelser og mobilisering i dagligdagsaktiviteter.

Session 17 Workshop

Plagio Cephalic – faglig debat om indsats, indsatsbehov, samt gensidig orientering om hvilke tilbud har vi til målgruppen rundt om i Danmark?

Nanna Johansen*

Sundhed og Trivsel, Århus Kommune

Baggrund og formål

Tilbuddet til børn med Plagio Cephalic er meget forskelligt rundt om i kommuner og ved privatpraktiserende fysioterapeuter i Danmark. Ligeledes er der forskellige begrundelser for årsager til plagio cephalic, samt forskellige indsatser. Kan vi lave et mere ensartet fokus på denne store målgruppe - både forebyggelsesmæssigt samt behandling/vejledningsmæssigt?

Præsentationen

Gensidig orientering om lokale indsatser og begrundelse herfor. Udvekslings af kilder og studier, der underbygger vores indsatser. Medbring gerne kilder eller send til workshop-tovholder forud.

Diskussion om behov for videre studier og dataindsamling mm.

Session 18 Workshop

Børn og Bevægelseskultur, Københavns Kommune

Laura Marie Pedersen*, Claire Haigh Ludvigsen

Børnecenter, Københavns Kommune

Baggrund og formål

Børn og Bevægelseskultur har til sigte at skærpe fagligheden (på normalområdet) omkring bevægelse hos pædagogisk personale og sundhedsplejen.

Vi har som terapeuter i projektet bl.a. haft mange undervisningsopgaver, udviklet materiale og haft tæt samarbejde med andre faggrupper.

Det er vores oplevelse at der foregår mange lignende tiltag rundt om i landet og håber derfor at kunne inspirere og lægge op til at dele erfaringer.

Præsentationen

Vi ønsker at præsentere projektet Børn og Bevægelseskultur.

Herunder følgende temaer:

- Et tæt og godt ergoterapeut-fysioterapeut samarbejde
- Erfaringer med formidling af sansemotorisk udvikling til faggrupper med anden uddannelsesbaggrund
- Præsentation af oplysningsmateriale
- En varm velkomst af ergo- og fysioterapeuter på normalområdet

Efterfølgende ønsker vi at lægge op til inspirerende dialog og erfaringsudveksling.

Session 19 Præsentationer

Erkendelse af udviklingsforstyrrelser hos nyfødte og spædbørn (1)

Regina Holtappels*

Fysioterapi-Physiokids

Baggrund og formål

Jeg vil gerne dele mine over 25 års erfaring som fysioterapeut med behandling af nyfødte og spædbørn og præsenterer her mit forslag til etablering af en ny undersøgelsesmodel: Nyfødt Basis Undersøgelse og Spædbørn Basis Undersøgelse. Denne model hjælper til afdækning af motoriske-, sansemotoriske og neurofysiologiske problemer hos nyfødt/spædbørns udvikling.

Præsentationen

I det normale tilfælde sker den motoriske udvikling hos spædbørn helt af sig selv som er genetisk forprogrammeret. Men hvad skal man gøre, hvis der opstår problemer i udviklingen?

Ud fra min erfaring er det vigtigt at undersøge nyfødte umiddelbart efter fødslen, ved f.eks. brug af APGAR Test (Appearance, Pulse, Grimace, Activity, Respiration score). Så kan man hurtigt finde ud af om barnet har normale spændinger i musklerne og reflekser eller motoriske/neurofysiologiske problemer eller fejlstillinger. Hvis det var en lang/hård fødsel er det vigtigt at være opmærksom på forskellige risici som bl.a. brækket kraveben, stjerne kiggere, klumpfødder, osv.

I min præsentation vil jeg vise problemløsende fysioterapeutiske behandlinger som er en blanding af flere neurofysiologiske behandlingsmetoder f.eks. Vojta metode, Bobath koncept samt psyko- og sansemotoriske koncepter.

Disse er grundlagt på motorisk læring. Bevægelser forstås som et samspil mellem mange subsystemer, der hver har deres rolle i den motoriske kontrol. Derfor skal spændingstilstanden i muskulaturen normaliseres, som dermed fremmer udførelsen af det normale bevægelsesmønster. Hvis man har mistanke om sygdomme eller ubalance i kroppen, skal forældrene blive informeret og inddraget i behandlingsmulighederne, i handling af deres barn samt afklaring hos pædiatrisk lægen.

Derfor kommer jeg til mit forslag, at arbejder med en ny undersøgelsesmodel, som indeholder et kort skema til at lave en hurtig screening.

- NBU= nyfødt basis undersøgelse/ direkte efter fødslen til maks. 7 dage efter fødslen
- SBU= spædbørn basis undersøgelse/ 4 uger - 6 måneder - 12 måneder efter fødslen

Igennem skemaet, kan man afprøve kropsstillinger efter Vojta – motorik af hele kroppen (hyper-, hypotoni), ansigtsmotorik, sensibilitetstest (fodsålen, mave), mundmotorik, reflekser (sutrefleks, mororeflex osv.) sanseundersøgelser, passive hoftebevægelser (hofte dysplasi), osv.

Perspektiver: Gennem etableringen af fysioterapeutiske undersøgelser hos nyfødte direkte efter fødslen, kan der muliggøres deltagelse i træning af børn med f.eks. udviklingshæmmede problematikker og dermed forhindre/mindske muskelrelaterede fejlstillinger. Dette vil resultere i en optimering af spædbørns holdnings- og bevægelsesstrategi mhp. at forbedre færdigheder ved at integrere forbedret kontrol i aktiv deltagelse i dagligdagen.

FamilieFOKUS – palliation for børn og unge og deres familier (2)

Ingrid Gjermandsen, Charlotte Birch*

Institut for Kommunikation og Handicap

Baggrund og formål

FamilieFOKUS er et psykosocialt palliativt tilbud til familier med børn med livstruende eller livsbegrænsende sygdom. Det er et satspuljeprojekt under Sundhedsstyrelsen og fra januar 2019 et permanent palliativt tilbud.

Palliation til børn og unge er et nyt område i Danmark. I FamilieFOKUS arbejder vi i teams med en særlig tværfaglig tilgang. Den psykosociale del af indsatsen har fået en ny dimension i vores ergo- og fysioterapeutiske faggruppe.

Præsentationen

FamilieFOKUS bygger på en tværfaglig afdækning og indsats ift. familiens og barnets behov. Familier i FamilieFOKUS går gennem en visitation ift. målgruppeafklaring. I projektet siger familierne ja til at arbejde aktivt med forandringer og mestring, trods deres ofte meget pressede livssituation.

Vi er som ergo- og fysioterapeuter en del af de sundhedsfaglige fagpersoner i det psykosociale projekt FamilieFOKUS. Projektet består af psykologer, musikterapeuter, specialpædagoger, sygeplejersker, ergo- og fysioterapeuter med et samlet fokus på lindring, hverdagsmestring og livskvalitet hos børn og familier. Eksterne konsulenter som bl.a. læge, socialrådgiver, talepædagog, diætist og præst kan inddrages efter behov.

Projektet tager udgangspunkt i mere end 100 indsatser til familier. FamilieFOKUS arbejder familiecentreret primært med fokus på trivsel og livskvalitet hos barn, forældre, søskende og pårørende.

Vi har i FamilieFOKUS udviklet 5 fokusområder tværfagligt for indsatsen, bestående af: "fokus på barnet", "familiens trivsel", "pårørende", "sygdom og tab" og "hjælpesystemer". Der arbejdes med fokusområderne i tre tilbud i FamilieFOKUS: et "lindrende ophold" på 4 dage, et "kursusophold" med andre børn og forældre i 4 dage eller et "hjemmeforløb" fordelt over 5 besøg.

Den palliative indsats er ikke kun isoleret til den terminale fase af barnets forløb, men kan tilbydes tidligt i et forløb. I FamilieFOKUS har den palliative indsats flere paralleller til rehabilitering.

Palliation skal ikke ses i stedet for eller som et alternativ til den rehabiliterende indsats, men som et supplement i de perioder af barnets sygdomsforløb, hvor der kan identificeres palliative behov.

FamilieFOKUS samarbejder med de Regionale Palliative Teams.

Det interessante og givende i dette terapeutiske arbejde er det tværfaglige samarbejde både i familierne og med udvikling af projektet samt forankring i det blivende tilbud indenfor palliation til børn og unge og deres familier.

Vi har på nuværende tidspunkt mange erfaringer med inddragelse af vores faglige terapeutiske baggrund i dette felt. Vi byder ind med f.eks. viden omkring prioritering og tilpasning af hverdagsaktiviteter, krop, smertelindring og egenomsorg.

Vi har den sundhedsfaglige terapeutiske indsigt, der bidrager til afdækning af muligheder for forandring og målsætninger selv under svære livstruende og livsbegrænsende vilkår.

Vi er overraskede over sværhedsgraden af de belastninger og livsvilkår familierne lever under og er ydmyge overfor karakteren af arbejdet i vores faglige indsats. Vi oplever indsatsen meningsfuld for familier og pårørende samt for vores tværfaglige teams.

Session 20 Workshop

Ergoterapeutisk undersøgelse og træning med børn med multiple funktionsnedsættelse

Julie Lyngbo*, Camilla Jacobsen

Kirkebækskolen

Baggrund og formål

Vi vil give et indblik i hvordan vi på Kirkebækskolen arbejder med børn med multiple funktionsnedsættelser som ergoterapeuter.

Præsentationen

Præsentationen vil tage udgangspunkt i vores hverdag med børnene. Hvilke undersøgelser laver vi, og hvordan retter vi så træningen ind, når koncepterne og undersøgelserne ikke altid kan følger børn med multiple funktionsnedsættelser. Der vil blive vist billeder og videoer af hvordan en træning kan foregå.

Vi har ergoterapeuter der er uddannet i FOTT, OPT, SP, SPM, neurodynamik og Wilbager, og RCM som er de koncepter vi blander sammen, for at de passer til vores børn på Kirkebækskolen.

Session 21 Workshop

Sanser og yoga for børn med multiple funktionsnedsættelser

Mette Andersson*, Katrine Karst

Kirkebækskolen

Baggrund og formål

Vi har i vores terapi det sidste skoleår, arbejdet med at udvikle på holdtræning for elever med cerebral parese med grovmotorisk funktionsniveau (GMFCS) IV/ V. Det har været en udfordring at skabe en god gruppedynamik i forbindelse med fysioterapeut værksteder, da eleverne har vidt forskellige behov fysisk og sansemæssigt.

Vi har nu en erfaring med, at kombinationen af viden om sanseintegration, neurodynamisk mobilisering og yogatilgangens muligheder åbner op for nye muligheder.

Præsentationen

Teoretisk og praktisk workshop omkring "Yoga til børn i alderen 1-20 år med multiple funktionsnedsættelser". Mød gerne op i tøj til bevægelse!

Oplæg omkring implementering af yoga til børn og unge på Kirkebækskolen og konkrete eksempler. Sansebearbejdning og regulering under yogaen hos det enkelte barn.

Praktisk yogasession.

Erfaringer fra Kirkebækskolen:

Yoga er noget vi gennem et år forsøgsvis har udbudt på Kirkebækskolen for børn med Multiple funktionsnedsættelser.

Vi har dels praktiseret yoga på fys/ergofaglige værksteder og sideløbende udbudt kortere forløb ude i klasserne med det tværfaglige personale: lærere, pædagoger og medhjælpere. Dermed forstås at det har været frivilligt. Nu har stort set alle klasserne efterspurgt et yogaforløb i klassen. Yogaen har for mange elevers vedkommende betydet at personalet omkring dem er i stand til at give dem varierede lejringer i løbet af dagen, som kan skabe ro for barnet.

Desuden har det givet personalet flere handlemuligheder i håndteringen af skolens børn og unge og indblik i hvordan de via barnets sanser kan dæmpe eller fascilitere aktivitet.

Session 22 Workshop

En praktisk og manuel tilgang til babyer med favoritside

Charlotte Korshøj*

Rudersdal Kommune

Baggrund og formål

Ved grundig undersøgelse og let manuel behandling, er det muligt at afhjælpe nakkeproblemer og deraf følgende favoritside ved det lille spædbarn, og dermed bedre muligheden for en god start for familie og barn.

Præsentationen

Gennemgang og fremvisning af få manuelle greb, oplæg til anamnese + forslag til intervention. Slides, + hvis muligt - demonstration i praksis på spædbarn.

Session 23 Workshop

Nervesystemets betydning for trivsel - med særligt fokus på spisning

Ulla Lebahn*

Lebahn – behandling af sansemotoriske spiseproblemer

Baggrund og formål

Hvorfor overreagerer nogle børn på helt almindelig mad, som om det er giftigt/farligt? Workshoppen kaster lys over nogle af mekanismerne bag irrationelle farereaktioner og viser, hvordan man skaber ro i nervesystemet og får barnet til at spise mere/mere varieret ved at arbejde med bedre regulering af nervesystemet.

Præsentationen

Spisning er en af de basale funktioner, der er med til at sikre god trivsel hos barnet. God trivsel er grundlaget for barnets mulighed for udvikling og læring.

Derfor er spisning noget, som alle personer omkring et barn forholder sig til på en eller anden måde – det være sig forældrene, bedsteforældrene, pædagogen, dagplejeren og de sundhedspersoner, der er i kontakt med barnet.

I mit arbejde som specialist indenfor sansemotoriske spiseproblemer, er jeg den, der formidler og omsætter teoretisk viden til konkrete og brugbare handlinger for både forældre og fagpersoner. Da barnets nervesystem er påvirkeligt/plastisk, er det ikke muligt at give firkantede direktiver om adfærd ved spisebordet.

Derfor skal nervesystemets funktion formidles på en måde, så de involverede kan forstå mekanismerne, og kan omsætte det til praktiske handlinger, der følger barnets aktuelle arousal/komfortniveau (som kan ændre sig hurtigt og svinge op og ned i løbet af dagen).

Min næsten færdige uddannelse som Somatic Experiencing traumeterapeut har givet mig endnu mere nuanceret viden omkring selvregulering hos børn. Jeg har derfor suppleret min viden om sanseintegration med min nye viden om nervesystemet.

Siden jeg er begyndt at inddrage den nye viden i min undervisning af tværfagligt personale, er det blevet meget tydeligt for mig, at hævet alarmberedskab (modsat god selvregulering) er en af de dybtliggende årsager til spiseproblemer. Dette er ikke almen viden blandt de fleste fagpersoner på børneområdet.

Session 24 - Workshop

Datadrevet intervention gennem anvendelse af Sensory Processing Measure (SPM) og interventions guiden Quick Tips

Ingelis Arnsbjerg*

Sans og Samling

Baggrund og formål

Der er behov for en styrket indsats for børn med sensoriske bearbejdningsforstyrrelser i hjem, daginstitutioner og skoler. Datadreven intervention sikrer god sammenhæng mellem indsamlede data om barnet, og arten og omfanget af den intervention, vi som terapeuter anbefaler i barnets nærmiljøer.

SPM og Quick Tips er redskaber udviklede af Ergoterapeut Diana Henry, som er specifikt designede til netop dette formål.

Præsentationen

Når ergoterapeuter udreder børn med sensoriske bearbejdningsforstyrrelser, skal vi skabe indsigt og forståelse hos forældre og pædagogisk personale i årsagssammenhænge mellem barnets adfærd og reaktionsmønstre, og arten og omfanget af sensoriske bearbejdningsforstyrrelser. Lige så vigtigt er det, at vi tydeligt formidler begrundelsen for de tiltag vi anbefaler, og hvilke udfordringer vi tilstræber at afhjælpe i tæt samarbejde med de omsorgspersoner, som oplever barnets udfordringer i hverdagen.

Denne workshop giver en introduktion til rating skalaen SPM og interventionsguiden Quick Tips. Deltagerne vil opnå indsigt i, hvordan disse to redskaber kan anvendes i udvælgelsen af relevante tiltag i barnets nærmiljøer, samt hvordan vi kan gøre vores bedste for, at barnets forældre og det pædagogiske team opnår ejerskab og engagement i den samlede indsats for barnet.